9-204 Duubista Dadweynaha ee Hawlaha Booliska

(05/05/16)

I. Ujeedo

Ujeeddada siyaasaddan ayaa ah in la aqoonsado lana ilaaliyo xuquuqda dastuuriga ah iyo tan sharciga ah ee muwaaddiniinta inay sawiraan oo ay duubaan maqal iyo muuqaal shaqaalaha Waaxda Booliska ee Minneapolis. Xeerkani wuxuu siinayaa shaqaalaha hagitaan la tacaalida xaaladaha lagu duubayo.

II. Siyaasadda

A. Waaxda Bilayska ee Minneapolis waxay aqoonsan tahay in wax ka beddelka koowaad (First Amendment) ay si aan mugdi ku jirin xaq u siinayso xubnaha dadweynuhu in ay duubaan askarta booliiska marka ay ku jiraan hawlo shaqo ama marka ay u shaqaynayaan si rasmi ah goob kasta oo dadwayne, haddii aanay duubitaankaas uusan faragelin hawlaha booliiska. Saraakiishu waa in ay u qaataan in xubin ka mid ah dadweynuhu ay u badan tahay in ay ilaalinayaan oo ay suurtogal tahay in ay duubaan hawlahooda mar kasta.

B. Saraakiishu waa inay ogaadaan in duubista dadka, meelaha, guryaha, dhismayaasha iyo dhacdooyinka ay tahay hawl caadi ah oo sharci ah. Haddii uu qofku sawiro ama wax ka duubayo meel uu xaq u leeyahay in uu joogo, hawshani lafteedu ma aha hawl shaki leh.

C. Goobaha u furan dadweynaha, xubnaha bulshadu waxay xaq u leeyihiin inay sawiraan ama duubaan sida xubin warbaaheed. Qofna loogama baahna inuu haysto ama soo bandhigo kaarka aqoonsiga "saxaafadeed" si uu u isticmaalo xaqa uu u leeyahay inuu duubo dhacdooyinka, oo ay ku jiraan hawlaha booliiska.

D. Saraakiishu **maaha inay** dadka u sheegaan in duubista howlaha booliiska aan la oggolayn, u baahan yahay oggolaansho, ama u baahan yahay oggolaansho sarkaal.

E. Qabashada aanan waaranka lahayn ee alaabta ay ilaalisay Wax ka beddelka Koowaad (First Amendment) (sawiro, muuqaalo, iwm.) si adag ayaa looga baadhi doonaa maxkamadda, oo waxay leedahay heer sare oo macquulnimo ah oo hoos yimaada Wax ka beddelka sharciga Afraad (4th Amendment).

F. E. Shaqaaluhu waa **in aanay** tirtirin ama baabi'in, ama aanay ka codsan qofna in uu tirtiro ama baabi'iyo wixii faylal ah, warbaahin ah ama sawirro ama codad lagu duubay kamarad kasta ama qalab kale oo wax lagu duubo oo uu qof haysto, ama la qabtay ama si ikhtiyaari ah

loo wareejiyay. Tallaabadan oo kale waxay noqon kartaa xad-gudubka Wax-ka-beddelka sharciga Koowaad, Afaraad iyo Afar iyo Tobnaad.

III. Qeexitaano

Waajibaadka Booliiska: Waajibaadka booliiska ee laga saaro goobaha dadweynaha waxaa ku jiri kara hawlo kala duwan, oo ay ku jiraan xayirssf, baaritaan, xirid ama awood adeegsi.

Goobta Dadweynaha/Meel: Goobaha dadwaynaha waxaa ka mid ah laakiin aan ku xaddidnayn: jardiinooyinka, waddada dhinac yadeeda, waddooyinka iyo meelaha bannaanbaxyada dadweynaha. Xaqa duubitaanka waxa kale oo ay gaartaa guriga ama meheradda qofka, meelaha la wadaago ee dhismayaasha guud iyo kuwa gaarka ah, iyo xarun kasta oo kale oo guud ama mid gaar ah oo uu qofku xaq u leeyahay in uu joogo.

IV. Nidaamyada/ Xeerarka

A. Ka jawaabista Duubista Dadweynaha ee Hawlaha Booliska

1. Marka uu shaqaaluhu fiirsado muwaadin sawir ka qaadanaya ama maqal ama muuqaal ka qaadanaya goob uu qofku xaq u leeyahay inuu joogo, shaqaaluhu waa **inuusan**:

    a. Ku amar qofkaas inuu joojiyo duubista;

    b. Dalbato aqoonsiga qofkaas;

    c. Dalabka in muwaadinku keeno sabab uu duubo;

    d. U Xayir qofkaas duubista ama baadhista duubista;

    e. Si ula kac ah u xannibid ama u aad u carqaladayso agabka wax lagu duubo;

    f. Si kastaba ha ahaatee handadaad, cabsi gellin ama haddii kale ka niyad jabin shaqsiga inuu duubo.

2. Xuquuqda duubista ma siinayso muwaadinka xaqa uu ku faragaliyo hawlaha booliska. Qofku waxa uu galayaa dembi haddii qofka dayaca dembiilaha ahi uu faragelliyo, carqaladeeyo, hor-istaago ama uu si kale u farageliyo sarkaalka nabadda inta uu sarkaalku gudanayo waajibaad ama awood uu sharcigu siinayo.

    a. Duubista qofka ee howlaha saraakiisha meel fog oo badbaado leh, iyada oo aan wax tallaabo ah laga qaadin hawsha ama khatar gelinaysa ammaanka sarkaal, kama dhigna faragelin.

    b. Haddii uu qofku duubayo howlo ka dhan ah ama khatar gelinaya badbaadada saraakiisha ama awooddooda gudashada waajibaadkooda, sarkaalku wuxuu u diri karaa qofka inuu u wareego boos aan faragelin lahayn. Saraakiisha kuma amri karaan qofka inuu joojiyo duubista.

c. Haddii uu qof ka duubayo howlaha ka dhan ah ama khatar gelinaya badbaadada xubnaha dadweynaha, sarkaalku waa in uu qofka ku hagaa meel nabdoon oo aan faragelinayn. Saraakiisha kuma amri karaan qofka inuu joojiyo duubista.

d. Muwaaddiniintu waxay xaq u leeyihiin inay dhalleeceeyaan howlaha booliiska ee la arkayo. Mar haddii aanay hadalkaasi wax u dhimayn nabadgelyada sarkaal kasta, tuhmane ama cid kasta oo ag taagan, oo aanay ku xad-gudbin sharciga ama aanay cid kale ku kicin inay sharciga ku xad-gudbto, odhaahdu ma noqonayso faro-gelin.

e. Xiritaan

i. Xiritaan kasta oo lagu sameeyo qof wax ka duubaya saraakiisha meel fagaare ah waa in ay la xiriirto ujeedo, jebinta sharciga ah ee sharciga aan la xiriirin falka duubista. Falka duubista ma bixinayo sabab lagu hayo ama lagu xiro.

ii. Haddii ay nabdoon tahay in sidaas la sameeyo, saraakiishu waa inay u yeedhaan kormeere goobta **ka hor** inta aan la qaadin wax tallaabo ah oo bilays ah oo xaddidan, kormeeruhuna waa inuu oggolaadaa xidhitaan kasta oo la xidhiidha.

iii. Haddii la xiro kahor imaatinka kormeeraha duruufaha jira awgood, qofka la xiray waa inaan loo qaadin meel lagu hayo ama meel lsgu xiro ilaa uu kormeeruhu joogo oo uu oggolaado qabashada.

iv. Xarigga qofka ma bixinayo wax ka reeban shuruudda waaranka caddaynaya baaritaanka shakhsiga duubitaankiisa ama warbaahintiisa. Iyadoo qalabka lagu ilaalin karo dhacdada xiritaanka, soo dejinta, daawashada ama haddii kale gelitaanka faylalka ama warbaahintu waxay u baahan tahay waaran baaritaan.

B. Xakamaynta caddaynta Qalabka wax lagu duubayo

a. Muwaadiniintu waxay leeyihiin rajo gaar ah oo ku saabsan qarsoonida waxa ku jira telefoonnada gacanta iyo qalabka kale ee wax lagu duubo. Maqnaanshaha xidhitaanku qofka wax duubaya, qalabka wax lagu duubayo waa inaan lala wareegin.

b. Saraakiishu maaha inay amraan shaqsiga inuu muujiyo cajaladaha la sameeyay ee hawl galka booliska.

c. Kormeeraha waa in la ogeysiiyaa ka hor inta uusan sarkaalku qaadin tillaabo kasta oo ku lug leh qalabka wax lagu duubo ee qofka, oo ay ku jirto codsiga ogolaanshaha ikhtiyaariga ah ee lagu baadho ama la gula qalabka.

3. Haddii sarkaalku si macquul ah u rumaysto in caddaynta dembi culus uu duubay xubin dadwayne ah, sarkaalku waa inuu isla markiiba ka codsadaa kormeeraha inuu uga jawaabo goobta.

a. Marka la oggolaado kormeeraha, sarkaalku wuxuu waydiin karaa qofka haysta duubista haddii isaga ama iyadu ay oggolaanayaan inay si ikhtiyaari ah u oggolaadaan

sarkaalka inuu haysto qalabka duubista ama qalabka warbaahinta oo uu u isticmaalo caddayn ahaan.

i. Sarkaalku waa inaanu si dadban ama si cad, ugu qasbin ogolaanshaha inuu la wareego qalab kasta oo wax lagu duubo ama macluumaadka ku jiri karo.

b. Haddii shakhsigu diido inuu si ikhtiyaari ah u bixiyo duubista ama qalabka oo sarkaalku si macquul u rumaysan yahay in duubista la burburin doono, lumi doonto, wax laga badali doono ama haddii kale laga dhigayo mid aan faa'iido u lahayn caddayn ahaan ka hor inta aan la helin waaran, sarkaalku waa inuu ogeysiiyaa kormeeraha.

i. Kormeeruhu waxa uu qiimayn doonaa xaalada oo waxa uu go'aamin doonaa in duruufo adagi jiraan si loo ogolaado qabashada qalabka amar la'aan.

aa. La wareegid kasta oo noocan oo kale ah waa inuu noqotaa xannibaad ku meel gaar ah oo loogu talagalay in lagu ilaaliyo caddaynta, muddo aan ka badnayn si macquul ah lagama maarmaanka u ah sarkaalka, isagoo ku dadaalaya, si uu u helo waaran si uu u qabto caddaynta.

ab. Waa in la helaa waaran si loo baadho ama loo koobiyeeyo duubista iyo taxanaha haynta waa in si cad loo diiwaangeliyaa.

ac. Duubista ama aaladda waa in loo diyaariyaa si caddayn ah (Eed P/P 10-400) iyo goobta soo dejinta DIMS looma isticmaali doono soo celinta (Eeg P/P 4-217).

c. Xaaladaha degdega ah marka sarkaalku si macquul ah u rumaysto in baaritaan degdeg ah oo cajalado ah ay lagama maarmaan tahay si looga hortago dhimasho ama dhaawac, sarkaalku waa inuu ogeysiiyaa kormeeraha.

i. Kormeeruhu waxa uu qiimayn doonaa xaalada oo uu go'aamin doonaa in duruufo adagi jiraan si loo ogolaado qabashada iyo baadhitaanka qalabka amar la'aan. Kormeeruhu waa in uu ogaysiiyaa Taliyaha haddii baadhitaan la ogolaado.

ii. Sawirro, muuqaallo ama cajalado loo qabtay caddayn ahaan oo aan si toos ah ula xidhiidhin duruufaha jira lama daawan doono ilaa waaran baadhiseed laga helayo.

d. Qalab kasta oo wax lagu duubo ama qalab warbaahineed ee la geeyo xabsiga waa in la soo celiyaa sida ugu dhaqsaha badan.

e. Shaqaalaha arka ama dhegeysta duubista muwaadin, ama sameeya baadhis qotadheer ee duubista ah ama aaladda, waa inay sameeyaan dedaallo macquul ah oo lagu hubinayo oo keliya agabka caddaynaya in la helay. Shaqaaluhu waa iska ilaaliyaan inay baaraan wax kasta oo aan khusayn baaritaanka.